

коннотациясының төркінінде *азан – қазан шулап, жамырай маңыраған* мағына мен *иттің ұлығаны жамандық шақырғаны* дегенге саятын қазаки – сенім жатыр. Аксиологиялық тұрғыдан сараптағанда *иттей ұлығандардай шулады* фразеологизмдерін жағымсыз реңкпен айқындалатын ретінде қабылдауға болады.

Лингвомәдениеттанымдық көзқарас деңгейінен жасалған нәтижелеріне қарағанда, *байлық – кедейлік, жастық – кәрілік, қуаныш – өлім – өмір* сияқты тірек концептілерінің мазмұнында әмбебап ақпараттар қатар, ұлттық – мәдени ерекшеліктердің де бар екендігіне және олардың мазмұнының мағыналық шеңберіне кіретін мақал – мәтелдерде, тіркестерде көрініс табатынына көз жеткіздік. Оларға байланысты ғасырлар ұрпақтан – ұрпаққа мұра етіп қалдырған ұлттық білімдер мен ақпараттар негізінде тілдік – әлеуметтік қауымдастықтың әрбір мүшесі өзін – өзі ұстауы керек деген сұраққа жауап таптық.

Әдебиет

1. Красных В.В. Культурное пространство: система координат (вопросу о когнитивной науке) // *Respectus philologicus*. 2005. №7 (1) – С.10 – 24.
2. Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі / Жалпы редакциясын басқарған Жанұзақов. – Алматы: Дайк – Пресс, 2008. – 968 б.

КОНЦЕПТ ЧИСЛО В НАЦИОНАЛЬНОЙ КАРТИНЕ МИРА

Глеубай Г.К.

(Казахстан, КазНУ им. аль-Фараби)

Концепт число, одно из основных математических понятий, зародилось глубокой древности. Эволюция данного концепта весьма интересна и постоянно занимает умы учёных и поэтов. Утверждение «числа правят миром» принадлежит древнегреческому математику Пифагору. Но сама идея «природа – это то, что подлежит счислению» присутствует в культуре всех народов. Так русский поэт В.Хлебников писал «И звёзды это числа./И судьбы это числа».

Число — фундаментальная категория культуры. Вместе с пространством временем оно образует ту основу, на которой возникло сознание человека и закрепилось в языке. В современной лингвистике исследование сущности данного концепта занимает важное место. В последние годы с ростом интереса к исследованию концептов, термин «концепт» ещё в недавнем прошлом воспринимавшийся как тождественный термину «понятие», в настоящее время большим числом исследователей чётко отграничивается от термина «понятие».

Содержание концепта включает сведения об объектах и их свойствах, о том что человек знает, думает, предполагает, воображает об объектах мира. Концепт может отражать признаки объекта или явления, которые могут быть

коннотациясының төркінінде *азан – қазан шулап, жамырай маңыраған* мағына мен *иттің ұлығаны жамандық шақырғаны* дегенге саятын қазақи – сенім жатыр. Аксиологиялық тұрғыдан сараптағанда *иттей ұлып ұлардай шулады* фразеологизмдерін жағымсыз реңкпен айқындалатын ретінде қабылдауға болады.

Лингвомәдениеттанымдық көзқарас деңгейінен жасалған нәтижелеріне қарағанда, *байлық – кедейлік, жастық – кәрілік, қуаныш – өлім – өмір* сияқты тірек концептілерінің мазмұнында әмбебап ақпараттар қатар, ұлттық – мәдени ерекшеліктердің де бар екендігіне және олардың мазмұнының мағыналық шеңберіне кіретін мақал – мәтелдерде, тіркестерде көрініс табатынына көз жеткіздік. Оларға байланысты ғасырлар ұрпақтан – ұрпаққа мұра етіп қалдырған ұлттық білімдер мен ақпараттар негізінде тілдік – әлеуметтік қауымдастықтың әрбір мүшесі өзін – өзі ұстауы керек деген сұраққа жауап таптық.

Әдебиет

1. Красных В.В. Культурное пространство: система координат (вопросу о когнитивной науке) // *Respectus philologicus*. 2005. №7 – С.10 – 24.
2. Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі / Жалпы редакциясын басқарған Жанұзақов. – Алматы: Дайк – Пресс, 2008. – 968 б.

КОНЦЕПТ ЧИСЛО В НАЦИОНАЛЬНОЙ КАРТИНЕ МИРА

Глеубай Г.К.

характеризованы как в
объекту или явлению. П
объекта действительн
особенностей, результат
себя признаки объекта
меньшую значимость, и
совершенно необязател
обыденного познания:
самим различием теоре
Концепт имеет
представление человек
нераздельно связанное
конкретного человека
особенным, индивиду
трактоваться и как баз
с употреблением слов
которой действительн
концепт оказывается
словаре.

Каждый язык
концептуализации
языковая личность о
картиной, в чём и пр
восприятия мира, ф
объективный мир.

коннотациясының төркінінде *азан – қазан шулап, жамырай маңыраған* мағына мен *иттің улығаны жамандық шақырғаны* дегенге саятын қазақ тілі – сенім жатыр. Аксиологиялық тұрғыдан сараптағанда *иттей ұлым ұлардай шулады* фразеологизмдерін жағымсыз реңкпен айқындалатын ретінде қабылдауға болады.

Лингвомәдениеттанымдық көзқарас деңгейінен жасалған нәтижелеріне қарағанда, *байлық – кедейлік, жастық – кәрілік, қуаныш – өлім – өмір* сияқты тірек концептілерінің мазмұнында әмбебап ақпараттар қатар, ұлттық – мәдени ерекшеліктердің де бар екендігіне және олардың мазмұнының мағыналық шеңберіне кіретін мақал – мәтелдерде, тіркестерде көрініс табатынына көз жеткіздік. Оларға байланысты ғасырлар ұрпақтан – ұрпаққа мұра етіп қалдырған ұлттық білімдер мен ақпараттар негізінде тілдік – әлеуметтік қауымдастықтың әрбір мүшесі өзін – өзі ұстауы керек деген сұраққа жауап таптық.

Әдебиет

1. Красных В.В. Культурное пространство: система координат (вопросу о когнитивной науке) // *Respectus philologicus*. 2005. №7 – С.10 – 24.
2. Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі / Жалпы редакциясын басқарған Жанұзақов. – Алматы: Дайк – Пресс, 2008. – 968 б.

КОНЦЕПТ ЧИСЛО В НАЦИОНАЛЬНОЙ КАРТИНЕ МИРА

Тлеубай Г.К.

(*Қазақстан, ҚазНУ им. аль-Фараби*)

Концепт число, одно из основных математических понятий, зародилось глубокой древности. Эволюция данного концепта весьма интересна и постоянно занимает умы учёных и поэтов. Утверждение «числа правят миром» принадлежит древнегреческому математику Пифагору. Но сама идея «природы это то, что подлежит счислению» присутствует в культуре всех народов. Русский поэт В.Хлебников писал «И звёзды это числа./И судьбы это числа».

Число — фундаментальная категория культуры. Вместе с пространством временем оно образует ту основу, на которой возникло сознание человека и закрепилось в языке. В современной лингвистике исследование сущности данного концепта занимает важное место. В последние годы с ростом интереса к исследованию концептов, термин «концепт» ещё в недавнем прошлом воспринимавшийся как тождественный термину «понятие», в настоящее время большинством исследователей чётко отграничивается от термина «понятие».

Содержание концепта включает сведения об объектах и их свойствах, о том что человек знает, думает, предполагает, воображает об объектах мира. Концепт может отражать признаки объекта или явления, которые могут быть

семье. Чаще всего женщине. Снятые волосы скатывают на ладони в клубок, подшивают младенцу под воротник его одежды. На этой официальной церемонии аксакал обычно нарекает младенцу имя (по разным источникам, имя ребенку дают на седьмой день после рождения, а на сороковой проводят купание), трижды нашепывают ребенку в правое ухо. Затем старшая и наиболее почитаемая женщина укладывает младенца в колыбель впервые собирая волосы.

Итак, проблема изучения языковой картины мира тесно связана с проблемой концептуальной картины мира, которая отображает специфику человека и его бытия, взаимоотношения его с миром, условия его существования. Языковая картина мира эксплицирует различные картины мира и отображает общую картину жизни. Эти ее свойства определяют как своеобразие языковой картины мира, так и ее универсальность, где число является важнейшим концептом культуры. Числа - это элементы особого семантического пространства, помощью которого описывается мир.

Литература

1. Маслова В.А. Когнитивная лингвистика. - Минск, 2004.
2. Попова З.Д., Стернин И.А. Когнитивная лингвистика. - М., 2010.

ФЕНОМЕН ЭТНИЧНОСТИ И ЯЗЫКОВЫЕ ИЗМЕНЕНИЯ В КОНТЕКСТЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ И МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ.

Цыганкова Е. В., Трушкова Т. В.

(Российская Федерация, Сибирский федеральный университет)

К концу XX века мир опутывают беспрецедентные по охвату интенсивности интеграционные процессы в экономической, политической, культурной и коммуникационной сферах. Как следствие к началу XXI века мы наблюдаем универсальные язык, образ жизни, культуру, глобальную экономическую политику, появляется новый «глобальный человек», самоосознающий себя интегрированным уже в мировое пространство. В итоге глобализация приводит к становлению новых моделей взаимодействия личности, нации, этносов, государств и наднациональных институтов.

В системе координат глобализирующегося мира уже не национальная государственная принадлежность в первую очередь определяет социальный статус индивида, его значимость, возможности и жизненные перспективы, личные навыки, знания, которые он способен получить и развивать благодаря всеобщему культурному пространству. Новые возможности, предоставляемые глобализацией: открытость границ, культурный обмен с другими этническими группами, изучение иностранных языков и расширяющиеся возможности коммуникации, меняют самосознание людей, которые в дальнейшем осознают себя в новых рамках самоидентичности, развивая новые межэтнические